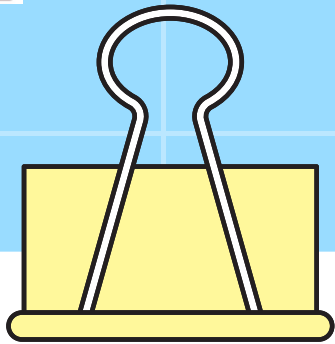
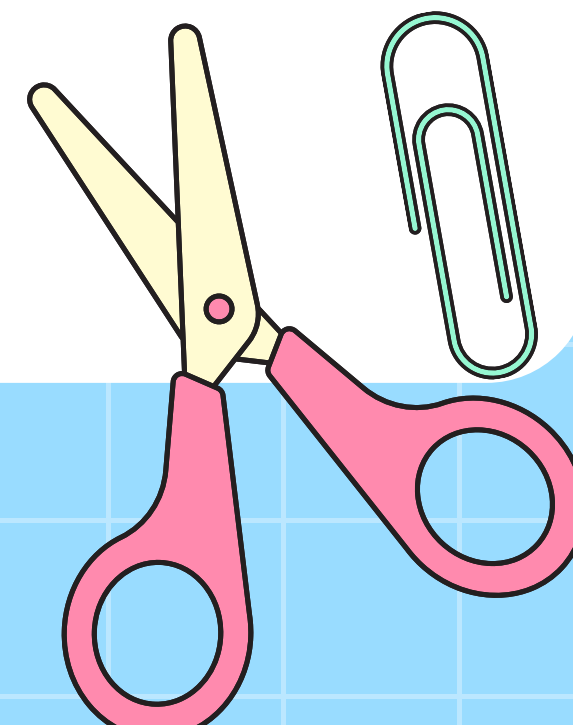
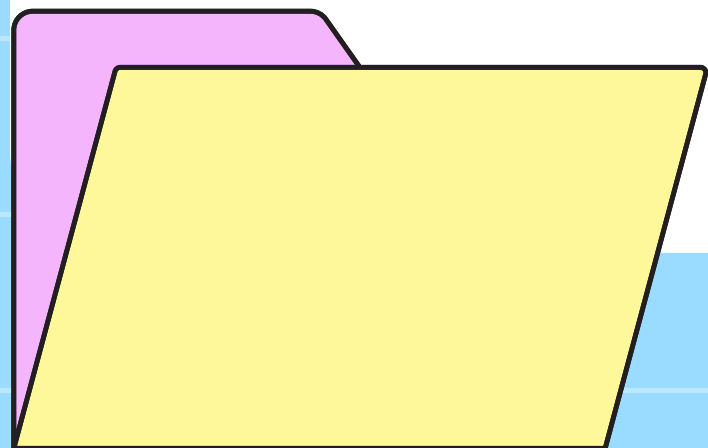
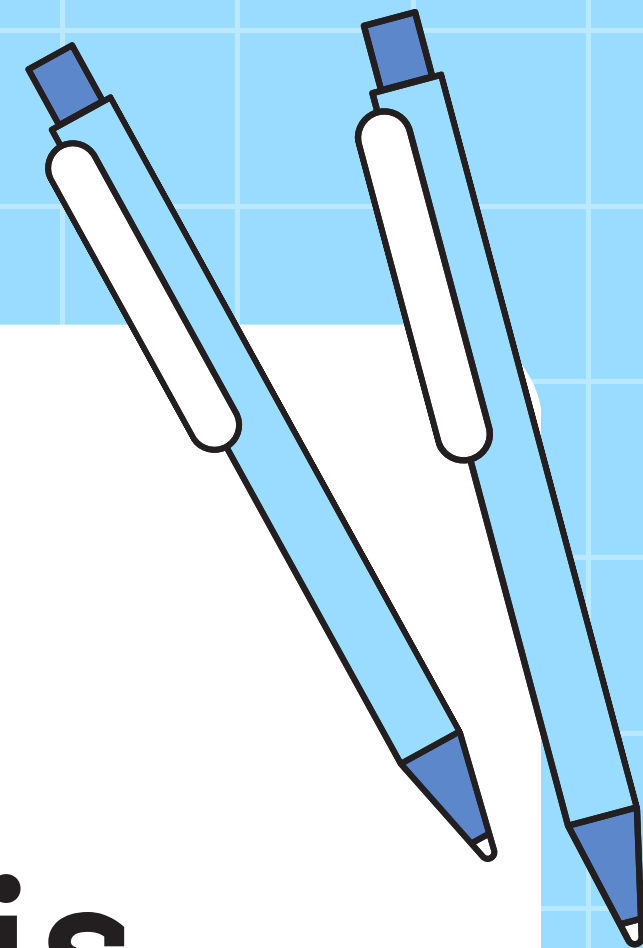

„Diemedžio ugdymo centras“

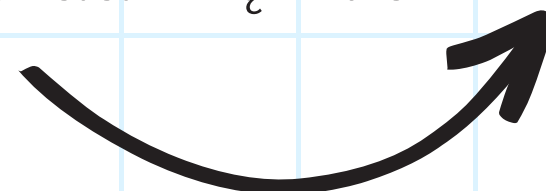
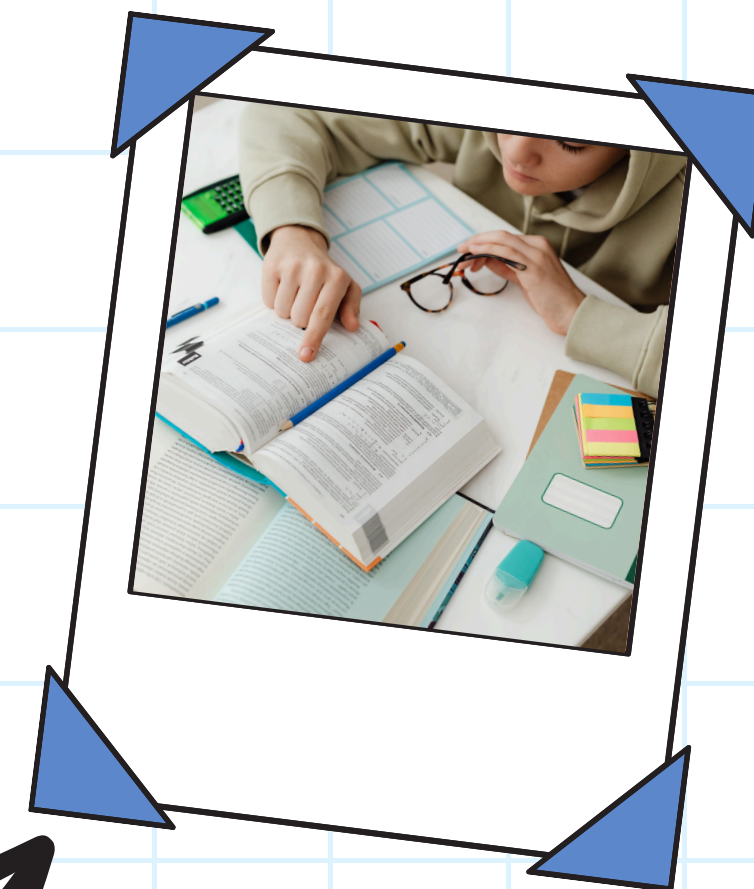
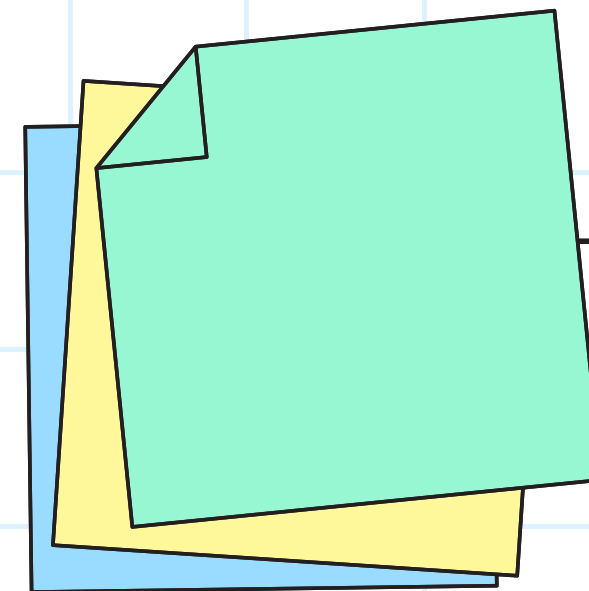
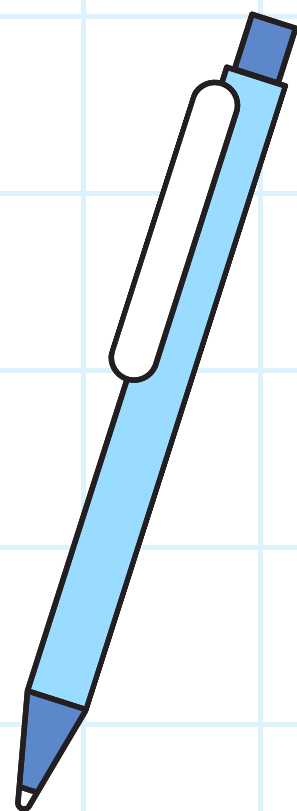
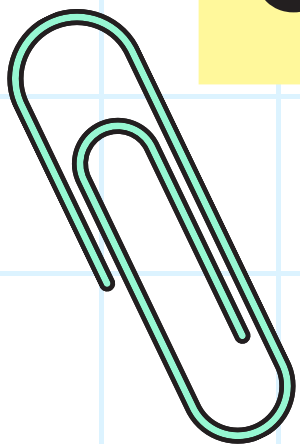
Rekomendacijos mokytojams, kaip dirbti su mokiniu, kuris turi elgesio ir emocijų sutrikimų

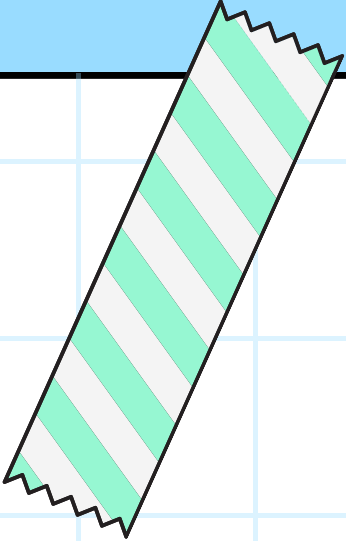

www.diemedziougdymocentras.lt

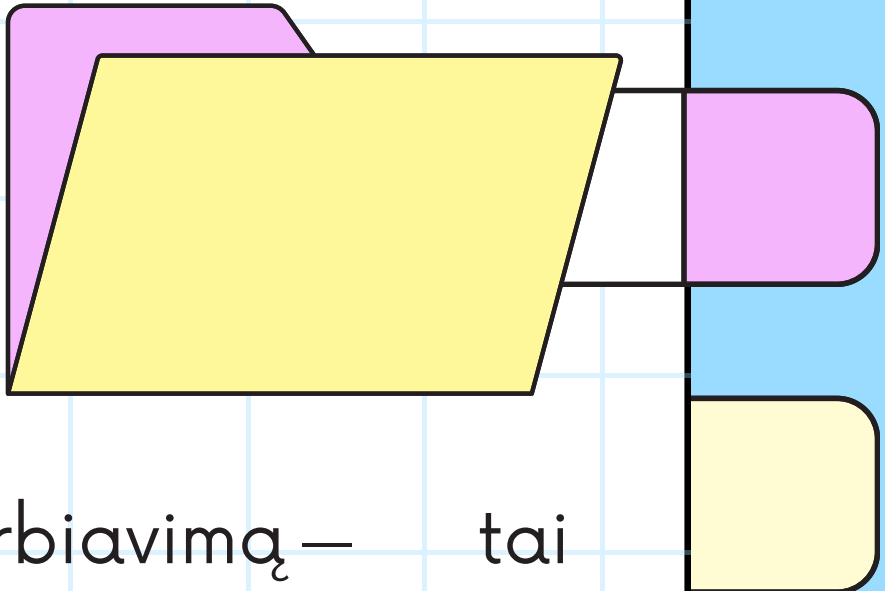
Mokiniai, turintys elgesio ar (ir) emocijų sutrikimų

- Mokiniai, turintys elgesio ar (ir) emocijų sutrikimų, kelia daugiau išbandymų mokytojams, nei kiti specialiuųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai.
- Jie reikalauja nuolatinio mokytojo ar kitų šalia esančių suaugusiųjų dėmesio (mokytojo padėjėjų, švietimo pagalbos specialistų ir kt.).
- Dažnai kelia sumaištį klasėje, negatyviai veikia kitus klasės mokinius.
- Savivertė dažniausiai būna žema. Jiems sunku priimti, bet kokius pagyrimus. Jausti atsakomybę už savo elgesį.
- Elgesio ir emocijų sutrikimų turintiems mokiniams dažniausiai kyla mokymosi sunkumų. Tai jiems sukelia frustraciją ir pyktį, kurie pasireiškia netinkamu elgesiu.
- Didžioji dalis mokinių atsilieka nuo savo bendraamžių tiek akademiniais gebėjimais, tiek mokymosi pasiekimais.

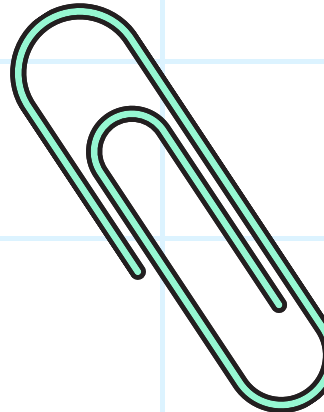
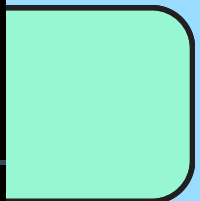

Svarbu atkreipti dėmesį į:

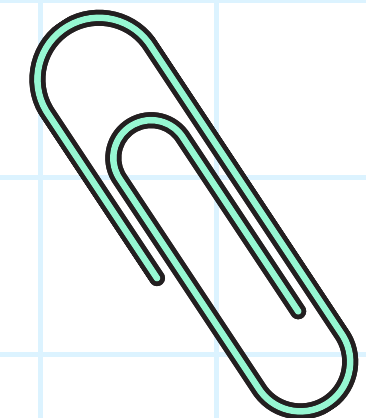
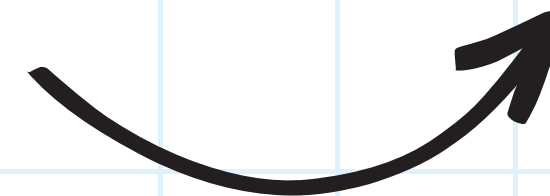
1. Klasės valdymą

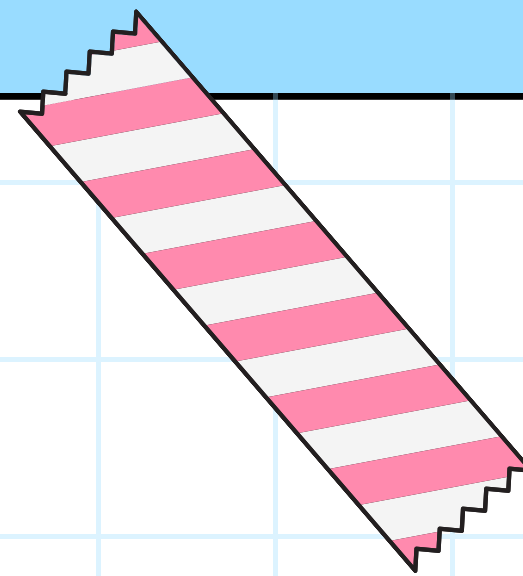
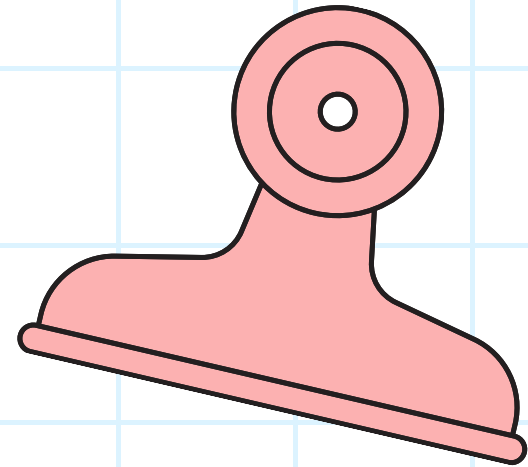
- Sukurkite gerus, šiltus santykius su ugdytinių grupe, vystykite bendradarbiavimą – tai veiksmingas būdas efektyviam klasės valdymui.
 - Klasės taisyklės:
 - ✓ įtraukite mokinius į taisyklių kūrimą;
 - ✓ sukurkite ne daugiau kaip 3-5 taisykles;
 - ✓ taisyklės turėtų būti aiškios, paprastos, teigiamai suformuluotos (venkite žodelio NE);
 - ✓ pakabinkite jas aiškiai matomoje vietoje;
 - ✓ perspėkite, paaiškinkite pasekmes: „jei tu darysi taip, atsitiks tai ir tai... Tu gali rinktis...“
- Drausminant turi būti juntama empatija, nuoširdumas, parodoma, kad mokinys jums rūpi.
- Įtraukite mokinius į pamoką, sudominkite.
 - Neperkraukite pamokos, gerai organizuokite.
 - Naudokite aktyvius mokymo (si) būdus.
 - Tinkamą elgesį paskatinkite nedelsiant.
-
-
-

2. Klasės aplinkā

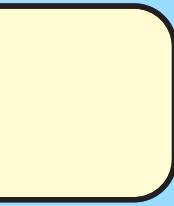
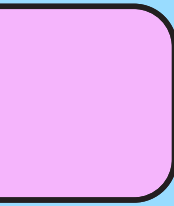
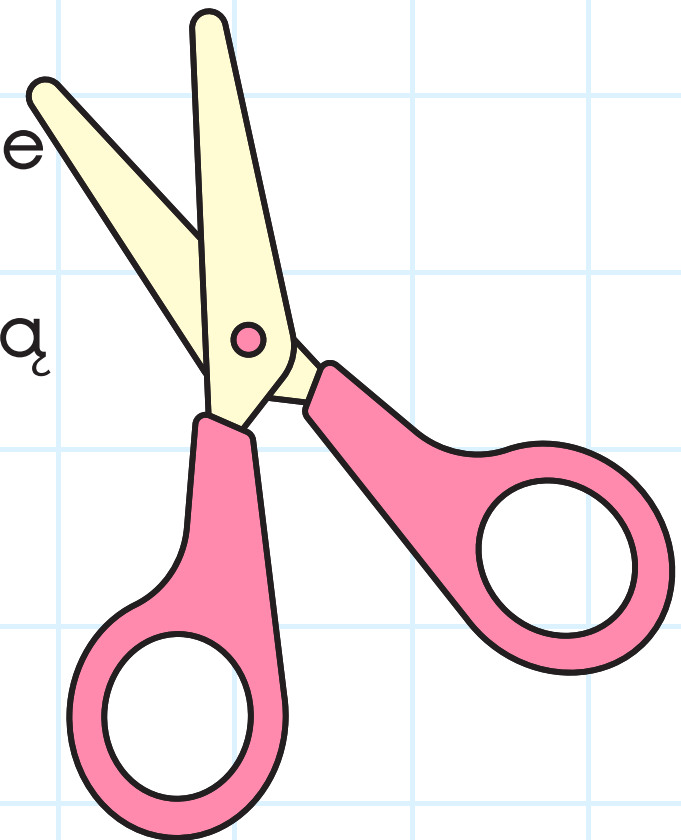
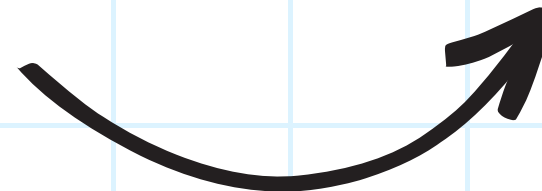
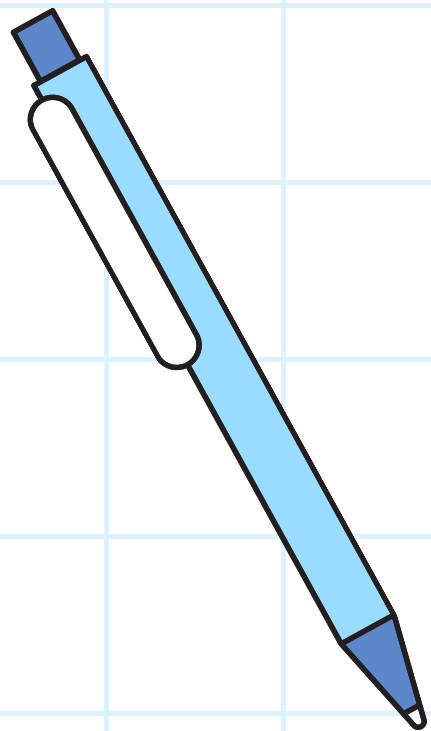
- Parinkite sēdējimo vietā:
 - ✓ kuo arĉiau savēš, kad nuolat bŭtŭ galima sekti mokinio darba;
 - ✓ ŗalia gerai besielgianĉiŭ, gerai dirbanĉiŭ mokiniŭ (ne prie drauguŭ);
 - ✓ kuo toliā nuo dēmesj blaŗkanĉiŭ elementŭ (langu, durŭ, garsiakalbiŭ).
- Dauguma elgesio ir emocijŭ sutrikimŭ turinĉiŭ mokiniŭ negali iŗsēdēti vienoje vietoje tiek, kiek reikalauja uŗduotis. Sudarykite sālŭgas mokiniams pajudēti.
- Elgesio ir emocijŭ sutrikimŭ turintys mokiniai daŗnai pameta ar pamirŗta atsineŗti mokymosi priemones, tad svarbu turēti atsargoje tai, ko gali reikēti pamokos metu.
- Ŗvarus ir neperkrautas mokinio stālas: ribokite daiktŭ, kuriuos mokins gali laikyti ant stālo, kiekj; paŗalinkite nereikalingus daiktus nuo mokinio stālo; nuolat stebēkite ir, jei reikia, pasirŭpinkite pertvarkymu.
- Klasēs aplinkoje turētŭ bŭti kuo maŗiau daiktŭ ir priemoniŭ blaŗkanĉiŭ ar atitraukianĉiŭ mokinio dēmesj nuo mokymo (si) proceso.

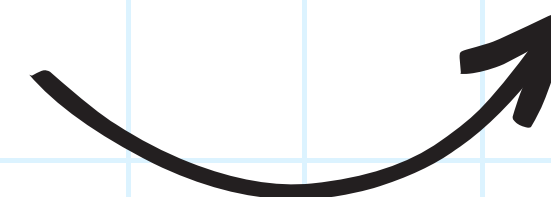
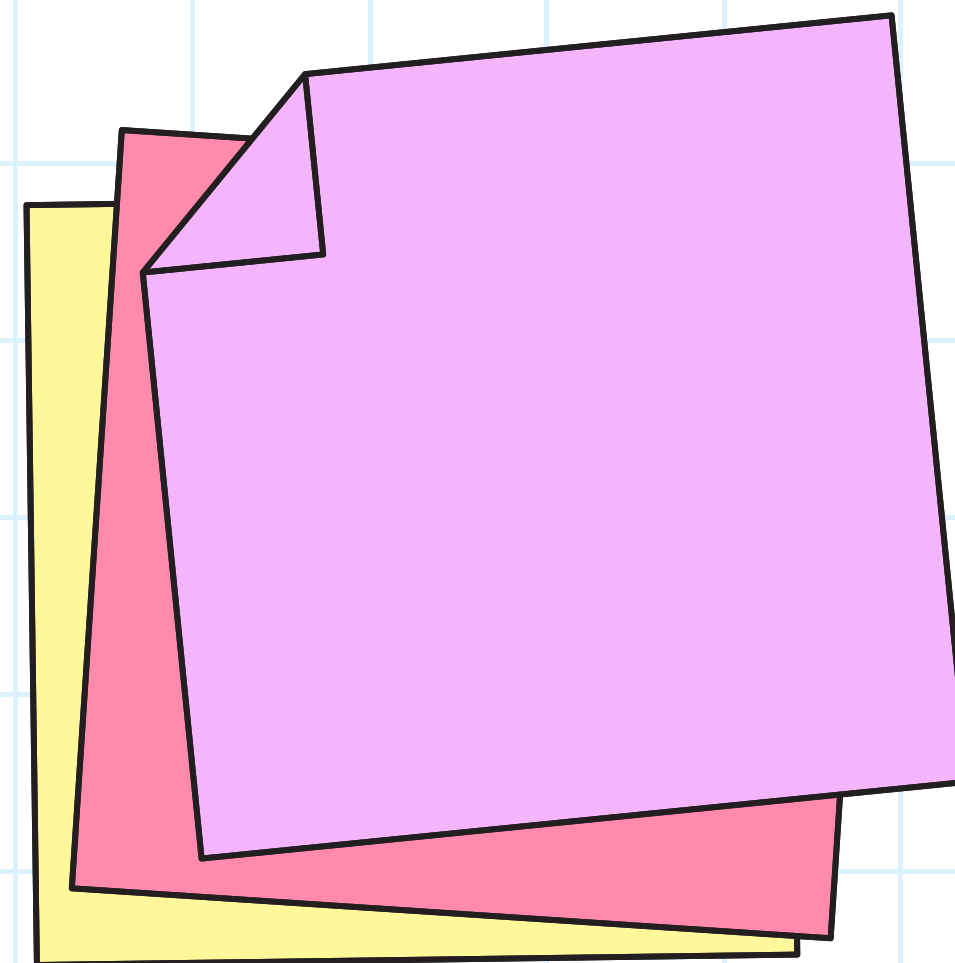
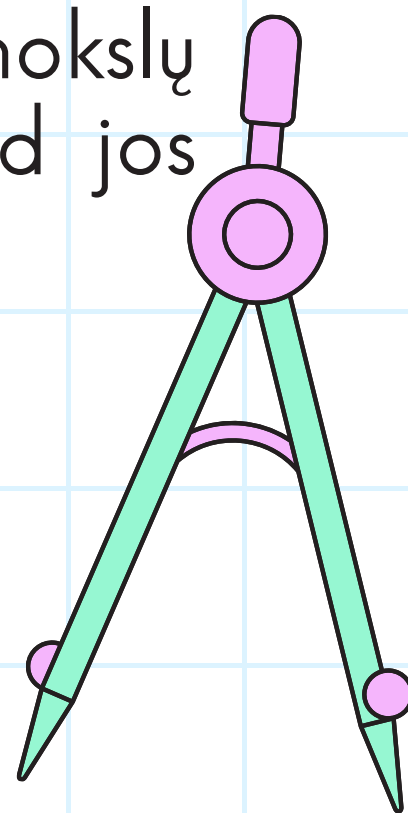
3. Struktūrotā ugdymā

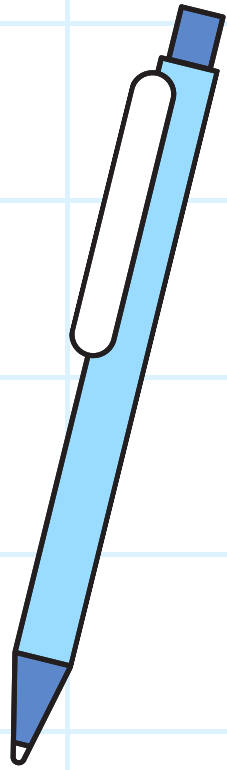
- Struktūravimas padeda mokiniams susiorientuoti ir gali būti puiki pagalba uzkertanti keliā galimoms problemoms.
- Pristatykite dienos, pamokos planā, tiksliai įvardinkite pamokos tikslus ir veiklas.
- Mokykite mokinius kā daryti, kai jie baigia darbā (piešti, skaityti, rašyti, daryti namų darbus ir t.t.).

4. Pamokų tvarkaraštį

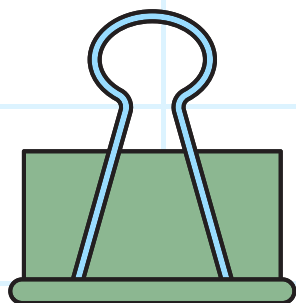
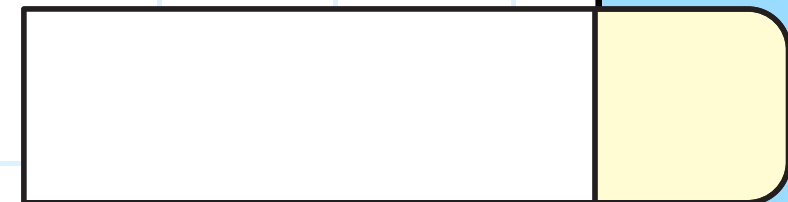
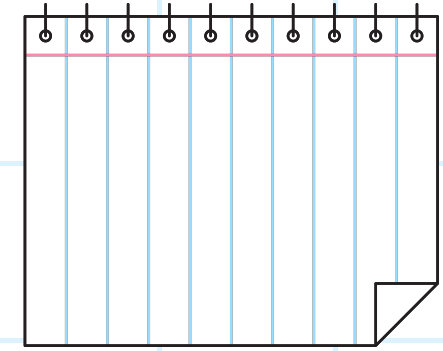
- Dėliodami tvarkaraštį, atsižvelkite į „darbingiausią“ laiką.
- Savaitės vidurys ir dienos metas apie vidurdienį laikomi pačiais „darbingiausiais“.
- Pirma ir paskutinė pamoka laikomos mažiausiai darbingos.
- Sudėtingiausias dažniausiai tikslųjų mokslų – pamokas stenkitės išdėlioti taip, kad jos vyktų „darbingiausiu“ laiku.

5. Užduočių pritaikymą

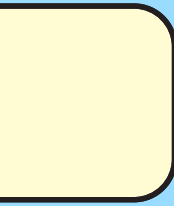
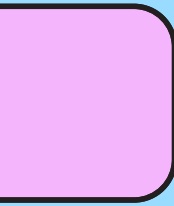
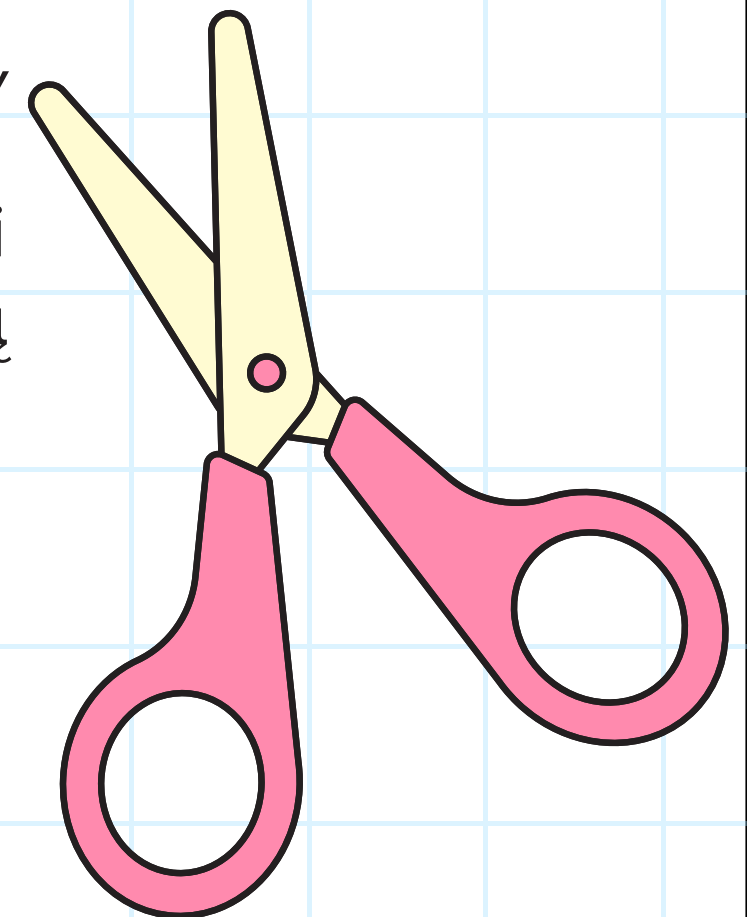
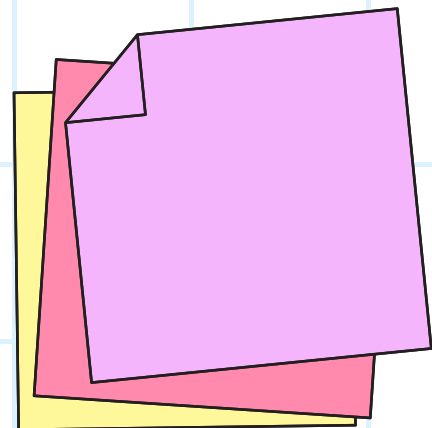
- Medžiagą pristatykite skirtingais kanalais: vaizdu, garsu, judesiu.
- Stenkitės pateikti faktus bei kitą medžiagą per praktinį patyrimą.
- Užduotį padalinkite į mažesnius žingsnius.
- Jeigu mokinys užduoties nesupranta, pateikite atlikimo pavyzdžių.
- Paprašykite mokinį užduotį pakartoti (taip įsitikinsite, ar jis ją suprato).
- Skirkite papildomai laiko užduočiai atlikti (tyrimai rodo, kad šie mokiniai mąsto lėčiau).
- Darykite pedagogines pertraukėles (ilgą laiko tarpą be pertraukų elgesio ir emocijų sutrikimų turintiems mokiniams yra sunku išbūti).
- Mokant dirbti grupėse, pradėkite nuo mažų grupių (2-3 mokiniai).

6. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimą

- Planuojant elgesio ir emocijų sutrikimų turinčių mokinių vertinimą, reikėtų sau atsakyti į tokius klausimus: Kokį vertinimo tikslą iškelsiu konkrečiam mokiniui? Ką vertinsiu? Kaip vertinsiu? Kada vertinsiu?
- Mokiniai turi būti vertinami pagal savo gebėjimų (bendrojo ugdymo, pritaikytos ar individualizuotos programos) lygį, padarytą pažangą.
- Vertinimas turi būti susijęs su įrodymais apie mokinio mokymąsi per tam tikrą laikotarpį (ne tik momentinis fiksavimas – ką geba ar negeba padaryti dabar).
- Įtraukite mokinį į vertinimo procesą.

Naudota literatūra:

1. Dervinytė – Bongarzoni A., „Pagalbos galimybės aktyvumo ir dėmesio sunkumų turintiems vaikams“. Vilnius. 2008
2. Hallahan D., Kauffman J., „Ypatingieji mokiniai. Specialiojo ugdymo įvadas“. Vilnius. 2003.
3. Herm S., „Sunkūs vaikai“. Praktiniai patarimai auklėtojams ir tėvams. Alma littera, 2003.
4. Geležinienė R., „Įrodymais grįstos mokytojo veiklos konstravimas ugdant emocijų ir elgesio sutrikimų turinčius mokinius“. Daktaro disertacija. Šiaulių universitetas, 2009.
5. Geležinienė R., Vasiliauskienė L., Vyšniauskienė A., „Mokomės kartu“. Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras, 2011.
6. Lesinskienė. S., Pūras D., „Vaikų elgesio ir psichikos sutrikimai“. Vilniaus universiteto leidykla, 2005.

**Parengė: „Diemedžio“ ugdymo centro specialioji pedagogė-logopedė
metodininkė Aistė Pielikienė**

